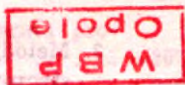

Treść

Od autora	17
I. Narodziny ustroju socjalistycznego i jego deformacje	23
1. Podstawowe idee socjalizmu	23
2. Radzieckie wypaczenia w urzeczywistnianiu ideologii socjalizmu	28
3. Syntetyczna charakterystyka socjalizmu etatystycznego	38
II. Zarys idei społecznej gospodarki rynkowej	45
1. Wprowadzenie	45
2. Pluralizm polityczny i instytucjonalny	48
3. Pluralizm własnościowy	53
4. Sprawiedliwość społeczna a równość w podziale czy równość szans	61
5. Zagrożenia w urzeczywistnianiu społecznej gospodarki rynkowej	69
III. Funkcje i przedmiot ekonomii	72
1. Podstawowe funkcje ekonomii jako nauki	72
2. Interpretacja pojęcia sił wytwórczych i stosunków produkcji	77
3. Interpretacja przedmiotu ekonomii politycznej	82
IV. Dochód narodowy	87
1. Rachunek produkcji materialnej różnych szczebli gospodarki narodowej	88
2. Fundusz amortyzacji i zasady jego liczenia	95

3. Metody liczenia dochodu narodowego w krajach kapitalistycznych	98
4. Zalety i wady dochodu narodowego jako miernika wzrostu gospodarczego	101

V. Makroproporcje podziału dochodu narodowego 105

1. Bilans podziału dochodu narodowego brutto	105
2. Udział funduszu płac pracowników produkcyjnych w dochodzie narodowym a proporcje jego ostatecznego podziału	114
3. Proporcje przeciętnych dochodów różnych grup ludności	119
4. Nadwyżka ekonomiczna i jej podział a potencjalne tempo wzrostu majątku trwałego	125
5. Udział akumulacji w dochodzie narodowym a pożądany wzrost konsumpcji społeczeństwa	131

VI. Czynniki wzrostu gospodarczego 138

1. Zatrudnienie i wydajność pracy a tempo wzrostu dochodu narodowego	138
2. Majątek trwały i jego produktywność a tempo wzrostu dochodu narodowego	148
3. Typy i tendencje wzrostu intensywnego	152
4. Typy wzrostu gospodarczego a możliwości wzrostu konsumpcji społeczeństwa	160

VII. Inwestycje a wzrost dochodu narodowego 165

1. Formuła tempa wzrostu dochodu narodowego M. Kaleckiego	165
2. Interpretacja członu inwestycyjnego formuły M. Kaleckiego	167
3. Modyfikacja formuły M. Kaleckiego	170
4. Formuła M. Kaleckiego a zmiany systemowe	177
5. Pozainwestycyjne czynniki wzrostu dochodu narodowego	181

VIII. Wybór metod wytwarzania a typy rachunku efektywności inwestycji 187

1. Kapitałochłonność technologiczna i postęp techniczny	188
2. Warunki wyboru metod wytwarzania	191
3. Stopa procentowa jako kryterium substytucji czynników produkcji	194
4. Rachunek efektywności substytucji czynników wytwórczych	197
5. Rachunek efektywności porównawczej inwestycji branżowych	200
6. Granica opłacalności inwestycji przedsiębiorstw przy udziale kredytu bankowego	205

7. Rachunek efektywności modernizacji starego aparatu produkcyjnego	207
8. Wycena elementów rachunku efektywności inwestycji	209
IX. Instytucjonalne i instrumentalne podstawy systemu finansowego kraju	213
1. Podstawowe strumienie dochodów pieniężnych	214
2. Zasady zasilania jednostek gospodarczych i instytucji publicznych w środki pieniężne w systemie monocentrycznym	217
3. Stosunki między instytucjami finansowymi i przedsiębiorstwami w reformującej się gospodarce	219
4. Mechanizm kształtowania się stopy procentowej	224
5. Redystrybucja środków za pomocą budżetu centralnego	227
6. Strumienie dochodów i wydatków dewizowych; granica zadłużenia	229
X. Ceny jako fundament ekonomicznego mechanizmu gospodarki narodowej	234
1. Znaczenie cen i ich podstawowe funkcje	235
2. Mechanizm równoważenia popytu i podaży	238
3. Ceny wolnorynkowe i warunki ich stosowania	251
4. Zróżnicowane zasady kształtowania cen w Polsce w latach 1982—1989	256
XI. Kurs walutowy w handlu zagranicznym	265
1. Znaczenie kursu walutowego w gospodarce narodowej	265
2. Czynniki wyznaczające poziom kursu walutowego	266
3. Kurs walutowy przeciętny	269
4. Kurs walutowy marginalny	272
5. Droga do ujednolicenia kursu walut i pełnej wymienialności złotego w Polsce	276
6. Mechanizm regulacji stosunków gospodarczych między krajami RWPg	285
XII. Od nierównowagi w systemie monocentrycznym do równowagi w gospodarce rynkowej	292
1. Pojęcie równowagi i jej znaczenie ekonomiczne	293
2. Równoważenie finansowych i rzeczowych aspektów akumulacji w gospodarce otwartej	294
3. Mechanizm powstawania nierównowagi w zakresie dóbr produkcyjnych i falowanie wydatków inwestycyjnych	301
4. Warunki ogólnej równowagi rynkowej	310
5. Przyczyny nie zrównoważenia rynku dóbr konsumpcyjnych	316

6. Oszczędności wymuszone	322
7. Inflacja jawna a inflacja ukryta; skutki społeczno-ekonomiczne	324
8. Główne kierunki przeciwdziałania inflacji	336
9. Program stabilizacyjny jako warunek reformowania systemu	340

XIII. Różne typy planowania 344

1. Planowanie typu nakazowo-rozdzielczego	345
2. Marksowski rodowód planowania nakazowo-rozdzielczego	350
3. Ewolucja sporu o rolę mechanizmu rynkowego w socjalizmie	352
4. Konieczność kojarzenia mechanizmu rynkowego z planowaniem centralnym	357
5. Planowanie typu uspołecznionego	365

XIV. Przedsiębiorstwo i jego system ekonomiczno-finansowy . . . 371

1. Pojęcie, typy i formy przedsiębiorstw	372
2. Charakterystyka przedsiębiorstwa samorządowego i menedżerskiego	376
3. Kierunki przekształceń przedsiębiorstw państwowych	380
4. Istota zasady samofinansowania i warunki jej wprowadzenia	384
5. Schemat ogólnych powiązań finansowych między przedsiębiorstwem a bankami i budżetem	387
6. Składniki i funkcje kosztów własnych produkcji sprzedanej	390
7. Zasady kształtowania funduszu wynagrodzeń i proporcji płac pracowników	392
8. Zasady podziału nadwyżki finansowej	398
9. Instytucje finansowe a mikro- i makroproporcje podziału	404

XV. Proces przekształcania socjalizmu etatystycznego w społeczną gospodarkę rynkową 408

1. Podstawowe cechy socjalizmu etatystycznego i społecznej gospodarki rynkowej	409
2. Idea transformacji socjalizmu etatystycznego w społeczną gospodarkę rynkową	418
3. Reformy pozorowane jako nieudane próby modyfikacji monocentryzmu	422
4. Reformy połowiczne jako niekonsekwentne próby demokratyzacji socjalizmu etatystycznego	428
5. Trudne drogi dochodzenia do społecznej gospodarki rynkowej	433